

VER 2026

Spoločenský dosah: Odbor filológie, Filozofická fakulta KU v Ružomberku

Názov prípadovej štúdie:

Katherine Mansfield in Slovakia and Abroad

Obdobie, kedy sa uskutočnil výskum, z ktorého spoločenský dopad vychádza:

2007 – 2024

Údaje o zamestnancoch predkladajúceho útvaru, ktorí vykonali výskum:

Janka Kaščáková

Docentka

**Obdobie(-ia) zamestnania na
predkladajúcej inštitúcii:
2000 – trvá**

Obdobie, v ktorom došlo k deklarovanému spoločenskému dopadu:

2020 - 2024

1. Stručné zhrnutie spoločenského dopadu

Spoločenský dopad výskumu tvorby modernistickej spisovateľky Katherine Mansfieldovej je dvojité: na medzinárodnej (celosvetovej) a národnej (slovenskej) úrovni. Na medzinárodnej úrovni ho predstavujú výsledky šesťnástich rokov aktívnej práce v Katherine Mansfield Society (registrovanej na Novom Zélande ako nezisková organizácia), kde Janka Kaščáková od roku 2019 pôsobí ako viceprezidentka. Konferencie spoločnosti majú vždy okrem odbornej úrovne aj časti venované širokej verejnosti (prednášky, koncerty, exkurzie). Vplyv na národnej úrovni predstavuje záujem a uznanie zo strany kultúrnych inštitúcií, najmä Divadlom na Rázcestí v Banskej Bystrici a Rádiom Devín.

2. Výskum, z ktorého spoločenský dopad vychádza

Výskum diela a života novozélandskej modernistky Katherine Mansfieldovej prebieha od obhajoby dizertačnej práce Janky Kaščákovej v roku 2007. Hlavný dôraz vždy kládla na to, čo Mansfieldová môže ponúknuť súčasným čitateľom naprieč krajinami, kultúrami a časovými obdobiami.

Samotný výskum bol orientovaný dvoma smermi: prvým je medzinárodný (celosvetový) a druhým národný, na slovenskej úrovni. Globálny výskum umiestňuje Kaščákovej zistenia do širšieho kontextu mansfieldovských štúdií v celom svete, najmä v rámci komunity nadšencov autorkinej tvorby združených v Katherine Mansfield Society (KMS). Keďže významnú časť spoločnosti netvorí vedci, výsledky Kaščákovej práce majú vplyv aj mimo akademických kruhov, napr. pri organizovaní popularizačných podujatí v rámci akademickými konferencií (koncerty, prednášky, exkurzie) alebo aj samostatných akcií (výročná prednáška k narodeninám Katherine Mansfieldovej a pod.).

Kaščákovej prácu v spoločnosti ocenili jednotlivci a inštitúcie v Európe aj mimo nej, čo vyústilo do dvoch konferencií, ktoré zorganizovala v úzkej spolupráci s mestami, v ktorých Mansfieldová strávila kľúčové momenty svojho života, pričom tieto samosprávy konferencie aj podporili: v roku 2022 to bol Bad Wörishofen v Nemecku (dejisko jej poviedok zo zbierky *V nemeckom penzióne*) a v roku 2023 Avon vo Francúzsku (miesto jej posledného odpočinku).

Na národnej úrovni sa Kaščákovej výskum zameriaval na predstavenie tejto doteraz zabudnutej autorky slovenským čitateľom, ktorí mali k dispozícii len staršie české preklady Aloysa Skoumala z 30. až 70. rokov 20. storočia. Výsledkom tohto výskumu a práce boli dva prelomové zväzky ponúknuté slovenskej verejnosti: najskôr to bol preklad výberu poviedok Katherine Mansfieldovej do slovenčiny v roku 2013 pod názvom *Nerozvážna cesta a iné poviedky*, po ktorom v roku 2015 nasledovala kompletná monografia o jej živote a diele *Medzi dvoma svetmi*. Oba zväzky vzbudili záujem čitateľov a viedli k následnej spolupráci Kaščákovej s Bábkovým divadlom na Rázcestí v Banskej Bystrici na príprave divadelnej hry založenej na jednej z najznámejších Mansfieldovej poviedok *Dcéry nebohého plukovníka*.

3. Odkazy na výskum

1. Kaščáková, Janka: *Katherine Mansfieldová – Medzi dvoma svetmi*. [Katherine Mansfield: Between Two Worlds] Ružomberok: Verbum, 2015, 154 pp. [monograph]
2. Katherine Mansfield: *Nerozvážna cesta a iné poviedky* [An Indiscreet Journey and Other Stories]; transl. Janka Kaščáková. Ružomberok: Verbum, 2013, 220 pp. [collection of stories with a preface]
3. *Katherine Mansfield and Continental Europe: Connections and Influences*. Eds. Janka Kascakova, Gerri Kimber. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2015. [edited volume] with a chapter entitled: "My dear, incomparable, priceless, Kateřina Mansfieldová" – The Reception and Translations of Katherine Mansfield in (the former) Czechoslovakia', in Janka Kascakova and Gerri Kimber (eds), *Katherine Mansfield and Continental Europe: Connections and Influences*, Palgrave Macmillan, 2015, pp. 40-55.
4. Kascakova, Janka: "'Ginger Whiskers' and 'Glad-Eyes': Translations of Katherine Mansfield Stories into Slovak and Czech", *Katherine Mansfield Studies*, Vol. 7, Edinburgh: Edinburgh University Press, 2015, pp. 31-46.
5. Kaščáková, Janka: „Speaking Silence in ‘The Daughters of the Late Colonel.’“ In *The AnaChronisT*. Volume 15 (2010), pp. 93-103.
6. Kascakova, Janka. "Compassion and Moral Responsibility: Emma and 'The Daughters of the Late Colonel'". In Kascakova J., Kimber G., Witalisz W. (Eds.) *Katherine Mansfield: International Approaches*. New York: Routledge, 2022, pp. 101-114.

4. Podrobnosti o spoločenskom dosahu

Na medzinárodnej úrovni je Janka Kaščáková členkou Katherine Mansfield Society (ďalej len „KMS“) od jej založenia v roku 2008; od roku 2019 zastáva funkciu viceprezidentky. KMS je dynamická komunita, ktorá zahŕňa nielen vedcov zaoberajúcich sa touto autorkou, ale aj nadšencov mimo akademickej obce z celého sveta. Pozícia Kaščákovskej ako viceprezidentky, prekladateľky, organizátorky konferencií a sprievodných podujatí jej umožnila ovplyvniť rastúci záujem o túto autorku, ktorá bola ešte pred dvoma desaťročiami takmer úplne zabudnutá. Rovnako ako samotná spoločnosť, aj každé organizované podujatie je otvorené pre širokú verejnosť a odhaduje sa, že najmenej jedna tretina účastníkov nie je z akademickej obce (dôkaz B5_1). KMS má obzvlášť plodnú spoluprácu s mestami a obcami, kde Mansfieldová pôsobila a tvorila. Patria medzi ne Avon, Bagnol a Menton vo Francúzsku a Bad Wörishofen v Nemecku. V hodnotenom období 2020–2024 Kaščáková usporiadala dve konferencie: v Bad Wörishofene (B5_4) a Avone (B5_3). Prvá z nich zahŕňala prednášky o Mansfieldovej pre širokú nemeckú verejnosť a účastníkov konferencie o liečbe otca Kneippa spojeného s týmto mestom; Mansfieldovej zbierka poviedok *V nemeckom penzióne* bola inšpirovaná práve jej pobytom v tomto kúpeľnom meste v roku 1909. Kaščáková sa tiež zúčastnila odhalenia pamätnej tabule na novozriadenom námestí Katherine Mansfieldovej v centre mesta (B5_4). Pokiaľ ide o konferenciu v Avone, KMS úzko spolupracovala s mestom Avon a s veľvyslanectvom Nového Zélandu vo Francúzsku pri oslavách stého výročia úmrtia Mansfieldovej, a to v meste, kde je pochovaná. Medzi neakademické podujatia patrili dva koncerty violončelovej hudby, ktorú Mansfieldová v minulosti sama interpretovala, a spomienková slávnosť pri jej hrobe, ktorej sa zúčastnili aj primátorka Avonu a mnohí Novozélandčania žijúci vo Francúzsku (B5_2 a B5_3).

Na Slovensku sa po vydaní výberu Mansfieldovej poviedok a monografie o jej živote a diele zvýšil záujem o túto autorku, čo vyústilo aj do spolupráce Kaščákovskej s Bábkovým divadlom na Rázcestí v Banskej Bystrici. Divadlo sa chystalo zdramatizovať jednu z najznámejších poviedok Katherine Mansfieldovej *Dcéry nebohého plukovníka* ako súčasť svojho projektu o zabudnutých spisovateľkách a hľadalo znalca autorkinej tvorby. Po tom, ako sa dozvedeli o Kaščákovskej práci o Mansfieldovej a jej prekladoch, kontaktovali ju s prosbou, aby im pomohla lepšie pochopiť Mansfieldovej dielo s cieľom o čo najlepší prepis poviedky do dramatickej podoby. Bola teda konzultantkou počas prípravy hry a zúčastnila sa aj jedného z pracovných predstavení pred premiérou (B5_5 a B5_8). Súčasťou tohto podujatia bola diskusia s ňou ako prekladateľkou a expertkou na Mansfieldovej dielo: v nej predstavila míľniky spisovateľkinho života a tvorby a odpovedala aj na otázky publika. Následne bola Kaščáková požiadaná, aby sa zúčastnila podcastu venovanému Katherine Mansfieldovej (B5_6) a spomínanej poviedke a aby spolupracovala na relácii o Mansfieldovej živote a tvorbe vysielanej Rádiom Devín (B5_7). Kaščáková sa tiež zúčastnila diskusie po oficiálnej premiére predstavenia, ktoré bolo uvedené v rámci 24. medzinárodného festivalu súčasného bábkového divadla Bábkarská Bystrica (1.–6. október 2024). V nadväznosti na tieto podujatia bola pozvaná do žilinského kníhkupectva Artforum, aby predniesla prednášku a zúčastnila sa diskusie o Mansfieldovej a jej diele v kontexte nášho súčasného života a problémov (B5_9 a B5_10).

5. Zdroje na potvrdenie spoločenského dosahu

B5_1 Letter from the President of the Katherine Mansfield Society

B5_2 Letter from the NZ Embassy in Paris

B5_3 Letter from the municipality of Avon, France

B5_4 Letter from the municipality of Bad Worishofen, Germany

B5_5 Invitation to cooperate during the preparation of a theatre play (emails)

B5_6 Podcast about Katherine Mansfield with the Puppet Theatre at the Crossroads

<https://open.spotify.com/episode/25LOhFf1zw73CG69UKEq7U?si=ZevKhzliRsa1bEkmqjZ6ww&nd=1&dlsi=2ebe7c350e8748a2>

B5_7 Interview for Radio Devín about Mansfield and “The Daughters of the Late Colonel”

<https://www.rtv.slovensko.sk/radio/program/11438/2324056>

B5_8 Official program of the theatre performance of the play “The Daughters of the Late Colonel” (print)

B5_9 Invitation to a discussion about Mansfield from the bookshop Artforum Žilina (email)

B5_10 The video of the discussion in Artforum Žilina on Facebook

<https://www.facebook.com/vartfore/videos/liter%C3%A1rna-debata-s-jankou-kas%C4%8D%C3%A1kovou-o-poviedk%C3%A1ch-katherine-mansfielddovej/576948718044048/>